

Prof. Ing. Dr. techn. František Valentín

profesor lekárskej chémie

* 5. 02. 1892 – Hlohovec

+ 27. 01. 1966 – Bratislava

Rektor SU: 1944/45 do 19.4.1945

O obraze:

autor: Peter Daniš, 2008

olej, plátno, 100 x 80 cm

majetok UK

- Stredoškolské štúdium – gymnázium v Trnave a v Banskej Bystrici (1911)
- Vysokoškolské štúdium – Teologická fakulta Viedenskej univerzity (1915),
eské vysoké učení technické v Prahe – 1925 Ing.,
1927 – Dr. techn.
Študijný pobyt: 1937-1938 Paríž
- 1915 – 1920 katechét v Banskej Bystrici
- 1925 – 1939 asistent na VUT
- 1934 – 1939 súkromný docent organickej chémie na VUT
- 1939 – 1945 riadny profesor lekárskej chémie LF SU v Bratislave
- 1939 – 1947 prednosta Ústavu lekárskej chémie LF SU
- 1941 – 1945 správca univerzitnej záhrady
- 1944/45 – rektor SU
- 1942/43, 1943/44 – prorektor SU
- 1940/41, 1941/42 – dekan PRIF SU
- 1939 – 1940 senátor AS SU
- 1941/42, 1942/43 – rektor Slovenskej vysokej školy technickej (teraz STU) v Bratislave
- 1943/44, 1944/45 – prorektor SVŠT
- 1941 – 1947 suplujúci profesor Chemického ústavu PRIF SU
- 1945 – 1948 riadny profesor organickej chémie SVŠT
- 1945 – 1948 prednosta Ústavu organickej chémie SVŠT
- Od 1948 – pracovník Výskumného ústavu potravinárskeho v Bratislave

Jeden z prvých predstaviteľov modernej slovenskej chémie. Vedec, ktorý bol okrem svojho odboru vzdelaný aj v matematike, astronómii, prírodovednej filozofii a teológii. V Prahe sa ako asistent svetoznámeho chemika prof. E. Votočka orientoval na výskum sacharidov. Niekoľko objavných výsledkov dosiahol v štúdiu štruktúry a vlastností sacharidov. Na študijných pobytoch v Paríži na Institut de Biologie Physico-Chimique a na Institut Curie sa zoznámil aj s Fredericom Joliotom-Curiem. Po zatvorení českých vysokých škôl bol prednostom Ústavu lekárskej chémie LF SU a po založení Prírodovedeckej fakulty SU sa stal jej prvým dekanom. Vo svojej prednáškovej i vedeckej práci sa okrem iného orientoval aj na aj výklad štruktúry a biologických vlastností prírodných látok, čím sa stal priekopníkom biochémie na Slovensku. Okrem úasti na organizovaní vedeckého života mal, spolu s prof. F. Švecom, veľké zásluhy na zakladaní výroby liečiv v Hlohovci.

Publikácia a inos (výber)

- O optickom antipode prirodzenej rhamniny (1927, dizertačná práca)
- Optický protinožec pirozené ramnosy (1927)
- O tretej šernej sastanci glikosida skamonina (1927)
- O Sur l'isorhedeite, produit de réduction de l'isorhodeose (1928)
- Sur l'acide rhamnoconvolvulique (1929)
- O nové formy obou antipódnych rhamin (1930)
- Studie v ad rhamnosové (spoluautor, 1930))
- Studie v adé alkoholických cukr (1931)
- Études dans la série des sucres-alcools (1932)
- Sur le pouvoir rotatoire de certaines hydrozones sucrées en relation avec la structure stéréochimique au carbone a (1931)
- Sur un nouvel anhydrogalactose (1932)
- O nové anhydrogalaktose (1932)
- Sur l'anhydromannose, nouvel anhydride sucré (1934)

- Sur la 3. 6- anhydromannite (1936)
- Sur les principes immédiats de l'huile des graines de molene (verbascum) (spoluautor, 1936)
- Sur la α -lactone de l'acide 3. 6-anhydro-d-mannonique (1937)
- Tritylation de α -l-sorbore (spoluautor, 1938)
- O α -fukohexose a α -fukohexitu (methyl-d-mannitu) (1938)
- O vitamíne C (1942)

lenstvo vo vedeckých spoločnostiach a odborných komisiách

Predseda Slovenskej univerznej spoločnosti, **predseda** Slovenskej akadémie vied a umení, **len** Spolok slovenských chemikov, **len** Osobitnej komisie SU pre spoluprácu s Lipskou univerzitou, **len** Skúšobnej komisie pre učiteľstvo na stredných školách, **len** hospodársko-finančnej komisie SU, **mimoriadny len** Kráľovskej české spoločnosti náuk, **redaktor časopisu** SAVU Physiographica Slovaca a zborníka Acta physiographica Slovaca, **spoluredaktor** časopisu Carpatica Slovaca.

Vyznamenania

Bulharský Rad s hviezdou za občianske zásluhy II. stupňa, Slovenský kríž za zásluhy v obrane štátu.

Pramene a bibliografia

- AUK, fond Habilitačné spisy LFUK, kart. 26.
- Soznam osôb, ústavov a prednášok. Zimný semester študijného roku 1940-41. Bratislava 1940, s. 22, 40, 47, 68, 95, 125, 126.
- Soznam osôb, ústavov a prednášok. Zimný semester študijného roku 1941-42. Bratislava 1941, s. 51.
- Soznam osôb, ústavov a prednášok. Zimný semester študijného roku 1944-45. Bratislava 1944, s. 26, 53, 57-58.
- Soznam osôb, ústavov a prednášok. Zimný semester študijného roku 1947-48. Bratislava 1947, s. 39.
- Dolan, O.: Univerzita Komenského. Prehľad profesorov 1919-1966. Prehľad pracovísk 1919-1948. Bratislava 1968, s. 52, 182, 249.
- 50 rokov Univerzity Komenského. Vydané pri príležitosti 50. Výročia založenia Univerzity Komenského. Bratislava 1969, s. 58.
- Šársky, J., Hejmanová, D.: 100 rokov od narodenia prof. Františka Valentína. In: Naša univerzita 1992 (ročník XXXVIII), číslo 8, s. 7.
- Sedláčková, E.: 75 rokov LFUK. Prehľad profesorov Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave 1919-1994. Bratislava 1994, s. 57-58.
- Slovenský biografický slovník (od roku 833 do roku 1990). Martin 1994, zv. VI., s. 213-214.

Spracoval: PhDr. Viliam Csáder, vedúci Archívu UK